PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra psychologie
Univerzita Karlova

FORMULÁŘ B

POSUDEK OPONENTA/TKY PRÁCE

Jméno a příjmení:	Agáta Hájková		
Studijní obor:	Psychologie	Typ závěrečné práce:	☐ bakalářská ☒ diplomová ☐ rigorózní ☐ disertační
Název závěrečné práce:	Adaptace a pilotní validizace české verze dotazníku HiTOP-SR		
Jméno oponenta/tky práce:	doc. Mgr. Kateřina Lukavská, Ph.D.		

Komentář ke zpracování práce

Téma a cíl práce jsou jasně vymezeny a dobře argumentovány. Práce vznikla v rámci grantového projektu základního výzkumu a přispívá do rozvoje psychologické diagnostiky, resp. psychopatologie a klinické psychologie. Konkrétně jde o představení a rozpracování jednoho z konkrétních alternativních paradigmat ke kategorickému pojetí duševních poruch, které stojí na předpokladu dimenzionálního pojetí psychopatologie – HiTOP. Drobnou výhradu k teoretické části mám v tom, že by profitovala z podrobnější kritické analýzy kategoriálního pojetí psychických poruch (reprezentovaného „standardními klasifikačními rámci" DSM a MKN), vůči níž se HiTOP vymezuje. Na druhou stranu kvituji, že autorka alespoň stručně shrnula hlavní argumenty / výtky kritiků a reflektuji, že podrobná analýza by možná vystačila na samostatnou práci. Samotný HiTOP systém je popsán dobře, srozumitelně jako celkový systém. Stejně tak jsou popsány i jeho dílčí komponenty (drobná poznámka: Proč na obrázku 1 chybí superspektrum Emoční dysfunkce?). Oceňuji zařazení kapitoly 2, která se věnuje dimenzionálnímu pojetí i v rámci současných kategoriálních přístupů (DSM a MKN). Kapitola 5 je důležitá a dobře zpracovaná, ideálně měla být v práci zařazena dříve (před kapitolu 4).

Potřeba vývoje komplexního měřícího nástroje reflektujícího HiTOP (tedy přímý cíl i této diplomové práce) je dobře zdůvodněna, stejně tak je dobře popsán dosavadní progres konsorcia v tomto směru. Výzkumné cíle jsou popsány velmi dobře a stanoveny smysluplně. Drobnou výhradu mám ke zjišťování rozdílů mezi demografickými skupinami dříve, než byla ověřena invariance měření pro tyto skupiny (tedy to, že nástroj funguje napříč skupinami a skóry jsou proto přímo porovnatelné).

Výzkumný soubor a celkově metodologie je popsán velmi podrobně a komplexně, doporučila bych jen kapitolu 7.4 (Procedura) uvést na začátku, pak 7.3 (Použité metody) a nakonec až popis souboru (7.1 a 7.2), aby struktura odpovídala běžné praxi výzkumných studií a měla pro čtenáře příjemnější „flow".

Statistické analýzy byly naplánovány a provedeny korektně. Sledování vnitřní konzistence, test-retest stability a asociace s podobnými proměnnými lze považovat za dobrý základ psychometrického posuzování škál. Vzhledem k rozsahu škály to byla analyticky veliká porce

práce. Dalo by se zvažovat doplnění o konfirmační faktorovou analýzu pro zjišťování faktorové struktury. Výsledky byly interpretovány správně a pečlivě popsány.

Diskuze je velmi obsáhlá, ale svým charakterem je někde na pomezí Diskuze a Výsledků, což považuji celkově za největší slabinu práce. Na druhou stranu je to pochopitelné vzhledem k psychometrickému charakteru práce a nepovažuju to za velký problém – reflexe dosavadních poznatků a propojení výstupů práce s nimi v diskuzi nechybí, a to je důležité.

Z hlediska struktury, formálních náležitostí, jazykové kvality, citací apod. je práce zcela v pořádku.
Mám jen několik drobných výhrad k formulacím:

- V abstraktu (a pak i v textu, s.31) jsou použité psychodiagnostické nástroje (pro posouzení validity) uvedeny zkratkami, což není ideální.
- U věty „Definované psychiatrické nosologické jednotky v sobě zahrnují chápání psychopatologie skrze epistemické iterace, tedy skrze poznávání opakujících se procesů v měnícím se kontextu (Forbes et al., 2024).“ není úplně zřejmé, zda je to argument pro nebo proti kategoriálnímu pojetí duševních poruch anebo proč je vlastně věta uvedena.
- Autorka uvádí, že HiTOP konsorcium počítá s dynamickým upravováním modelu – tedy např. i přidávání nových jednotek (různé úrovně) na základě evidence a konsensu konsorcia – to je moment, který by mi připadalo důležité kriticky reflektovat a možná i porovnat s tím, jak fungují procesy v rámci DSM a MKN.
- V diskuzi už není dobré znovu uvádět podrobné charakteristiky souboru.

Celkově se autorce podařilo naplnit cíle, které si v rámci diplomové práce položila. Prokázala porozumění oboru, a i výzkumné metodologii. Oceňuji míru pečlivosti a podrobnosti při zpracování, a i autorčinu odvahu zapojit se do výzkumného týmu a relativně zásadního a kontroverzního tématu současné psychologie – tedy pojetí duševního zdraví a nemoci a jeho revize.

Otázka k obhajobě

Byla zjišťována celková doba vyplňování dotazníkové baterie? Může být větší délka dotazníku praktickou limitací při použití v klinické praxi (pro klinickou populaci)? Má rozsah dotazníku podle vás také výhody?

Vyjádření ohledně plagiátorství a AI

Výsledky kontroly v SiS nevedou k podezření, že by práce byla plagiátem. Použití nástrojů AI nenarušuje autorskou integritu práce, nástroje byly použity v souladu s etickými standardy UK.

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra psychologie
Univerzita Karlova

FORMULÁŘ B

Kritérium	Hodnocení (1-4)[1]
Ucelenost	1 2 3 4 ☒ ☐ ☐ ☐
Adekvátnost a hloubka analytických postupů	1 2 3 4 ☐ ☒ ☐ ☐
Úroveň interpretace	1 2 3 4 ☒ ☐ ☐ ☐
Ukotvenost a reflexe ve vztahu k dosavadnímu poznání	1 2 3 4 ☐ ☒ ☐ ☐
Originalita	1 2 3 4 ☒ ☐ ☐ ☐
Rozsah materiálu	1 2 3 4 ☒ ☐ ☐ ☐
Autorství a samostatnost	1 2 3 4 ☒ ☐ ☐ ☐
Formální stav	1 2 3 4 ☒ ☐ ☐ ☐

Dodatečná zpětná vazba
Oceňuji přehlednost a srozumitelnost, s jakou jste dokázala zprostředkovat složité téma, jakým je přístup k posuzování duševního zdraví.

V Praze uveďte místo 16.01.2026

[1] Uvedená hodnota kopíruje běžné vysokoškolské hodnocení: 1- výborně, 2 - velmi dobře, 3 - dobře, 4 - nesplňující požadavky.